

VEILEDNING I UTTAK AV MJØLKEPRØVER FOR GEITEKONTROLLEN

RIKTIG UTTAK AV MJØLKEPRØVER gir riktig analyseresultat.

1 UTTAK AV MJØLKEPRØVER AV ENKELTGEITER

- Alle geiter skal ha minimum 3 prøveuttak hver. Det betyr at det i flokken vil være behov for å ta prøveuttak 4 ganger og kanskje enda flere ganger ved spredt kjeing.
- Prøve til analyse kan tas så lenge geita mjølkes to ganger daglig og har normal mjølk. Det må ikke sendes prøve av råmjølk. Etter kjeing anbefales å vente 3 uker før prøveuttak til analyse.
- Uttak av kontrollprøver til analyse MÅ gjøres iht prøveuttaksveiledning for at resultatene skal kunne anvendes til vurdering av enkeltgeiter.
- Ved prøveuttak må du merke kontrollen med at det er tatt ut mjølkeprøver.

2. BESTILLING OG OPPBEVARING av prøvebeger, esker og konserveringsmiddel

- Prøvebeger, prøveesker og konserveringsmiddelet bronopoltabletter bestilles hos TINE medlemscenter eller på medlem.tine.no.
- Oppbevar konserveringstablettene utilgjengelig for barn. Barn kan oppfatte disse som sukkertøy. Dispenser med konserveringstabletter må oppbevares mørkt og tørt.
- Oppbevar mjølkeprøvene på et kjølig sted, 4 grader C. Det frarådes å sette prøveesken i kjøleskap som benyttes til husholdningsvarer.

NB! Ved mistanke om at barn har svelget konserveringstabletter:

Kontakt øyeblikkelig lege og framlegg denne veiledningens siste side, fig. 14 for legen. Prøv å få oversikt over hvor mange tabletter barnet har svelget.

3. BESTILLING OG OPPBEVARING AV ETIKETTER

3.1 BESTILLING AV ETIKETTER

Hver gang du skal registrere en mjølkeveging må du på Vegeliste eller i registreringsprogrammet (hvis du er egenregistrator) oppgi hvorvidt det skal tas ut prøver på neste kontroll. På grunnlag av disse opplysningene blir det bestilt etiketter med riktig periodenummer til deg.

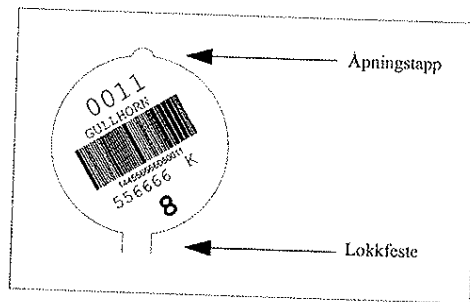
3.2 OPPBEVARING AV ETIKETTER

Etikettene får du tilsendt pr. post få dager etter at bestillingen er mottatt i Geitekontrollen. Etikettene må oppbevares tørt og arkiveres i kontrollpermen fram til de skal brukes.

4. PÅFØRING AV ETIKETTER

4.1 PLASSERING AV ETIKETTER

Fig. 1

Etiketten løsnes fra arket og klistres på lokket. Av hensyn til videre behandling av prøven på laboratoriet bør strekkoden være skråstilt i forhold til lokkfestet (se fig.1).

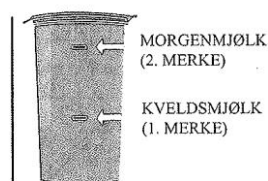
4.2 HVIS ET DYR MANGLER FORTRYKT ETIKETT

Hvis et dyr mangler fortrykt etikett skal du bruke en reserveetikett. De 4 siste etikettene på hvert ark har kun produsentnummer og periodenummer fortrykt. Skriv dyrets individnummer øverst på etiketten uten å komme i kontakt med selve strekkoden. Bruk en tynn tusj eller en vanlig penn/blyant.

Du må aldri benytte gamle etiketter som reserveetikett. Disse inneholder i så fall et annet periodenummer og vil dermed medføre at analyseresultatene blir lagt inn på feil kontroll eller avvist.

5. RIKTIG FYLLING AV BEGER

Fig. 2

Kveldsmjølkk fylles nøyaktig til nederste merke på begeret. Vend deretter begeret gjentatte ganger slik at konserveringsmiddelet løses opp. Morgenmjølk fylles nøyaktig opp til øverste merke. Beget vendes deretter gjentatte ganger. Skal prøven tas ut fra kun ett mål, fylles begeret nøyaktig opp til øverste merke. Beget vendes deretter gjentatte ganger.

6. RIKTIG UTTAK AV PRØVER

Mjølkekålere skal være godkjent og brukt i henhold til retningslinjer fra ICAR.

6.1 UTTAK MED MJØLKEMÅLERE MED AVTAGBAR MÅLER ELLER PRØVEFLASKE

Eks.: avtagbart målerør: Tru-test HI, Tru-Test FD-5G

Eks.: avtagbart målebeger: MM25 SG

Fig. 3

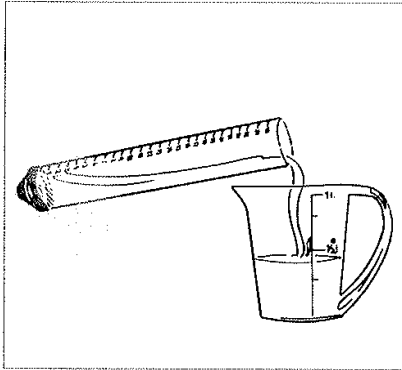
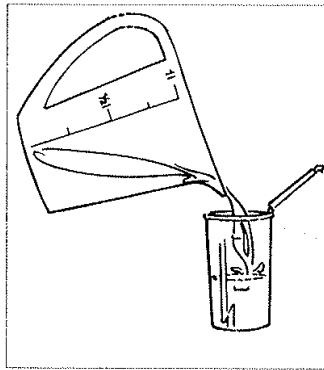

Fig. 4

Mjølka i målerøret helles over i et litermål og derfra umiddelbart over i prøvebeger.

NB! Mjølka må ikke tømmes direkte fra målerøret til begeret. Dette vil medføre utilstrekkelig blanding av mjølka og være årsak til feil analyseresultat.

6.2 UTTAK FRA MJØLKEMÅLER MED HALVAUTOMATISK PRØVEUTTAKER

Fig. 5

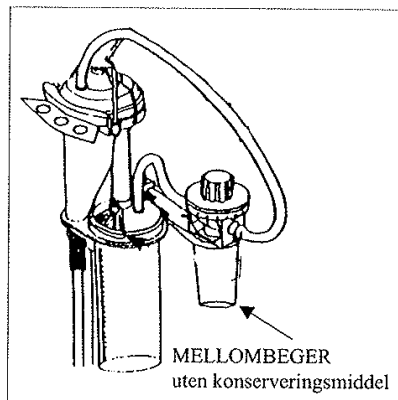
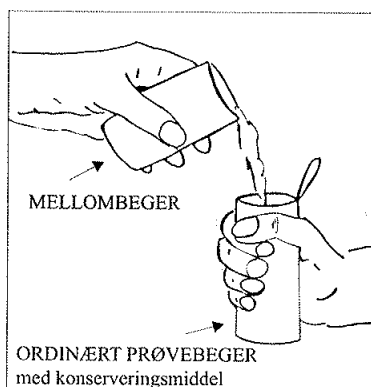

Fig. 6

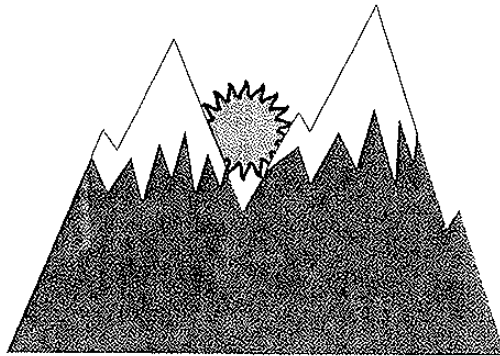
Mellombeger skal ikke inneholde konserveringsmiddel! Tøm målerøret ved hjelp av tømmeventilen. Mellombeger fig.5 vil fylles med 15-20ml. Skift raskt til mellombeger fig.6 så uønsket luftinnslipp blir minst mulig. Fortsett med mjølkning av neste geit.

Hell mjølkeprøven fra mellombeger fig.6 over i ordinært prøvebeger (med konserveringsmiddel).

Slyng mjølkerestene fra mjølkebeger fig.6 ut med et par kraftige sving for å unngå overslep i ny prøve.

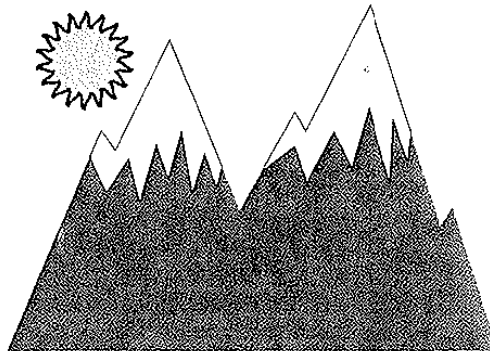
7. ARBEIDSRUTINER

7.1 KVELDSMÅLET

- Klargjør prøvebegrene som beskrevet i pkt. 4.
- Kast alle ubrukte etiketter.
- Tilsett 1 konserveringstablett i hvert prøvebeger (verken mer eller mindre).
- Ta ut prøvene som beskrevet i pkt. 6.1 eller 6.2.
- Hell mjølka fra mugge/øse over i prøvebegeret – opp til 1. merke på prøvebegeret og klem lokket godt på plass. Skal prøven tas ut fra kun ett mål, fylles begeret nøyaktig opp til øverste merke.
- Vend begeret gjentatte ganger slik at konserveringsmiddelet løses opp. Mjølkeprøven skal være tydelig oransjefarget. Hvis konserveringsmiddelet ikke løses opp, la prøven stå noen minutter og vend deretter prøven på nytt.
- Etter avsluttet mjølkingsarbeide oppbevares prøvene på ca. 4 grader C.

7.2 MORGENMÅLET

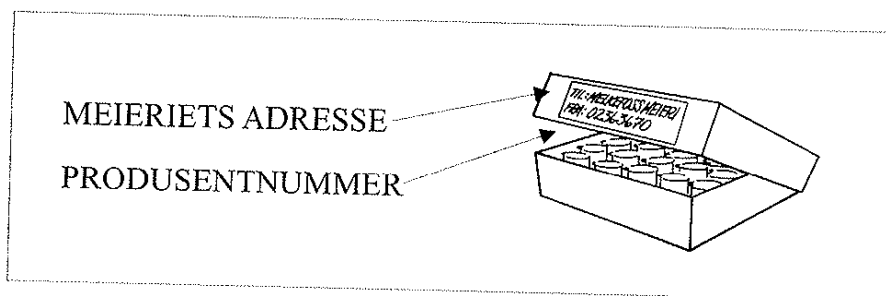

- Ta ut prøvene som beskrevet i pkt. 6.1 eller 6.2.
- Hell mjølka fra mugge/øse over i prøvebegeret – opp til 2. merke på prøvebegeret.
- Klem lokket godt på plass og vend prøven gjentatte ganger.
- Skal prøven tas ut fra kun ett mål, fylles begeret nøyaktig opp til øverste merke.
- Etter avsluttet mjølkingsarbeide oppbevares prøvene på ca. 4 grader C.

8. KLARGJØRING AV ESKE FOR SENDING

- Prøvebegrene kan plasseres i tilfeldig rekkefølge.
- Sjekk at lokkene på prøvebegrene er klemt fast og at alle begrene er påført etikett (med individnummer).
- Hvis det er tomme beger med påklisset etikett og som inneholder konserveringstablett bør disse (av hensyn til barns sikkerhet) ikke oppbevares på gården men plasseres bakerst i prøveesken.
- Påse at esken er merket utvendig med ditt eget navn og produsentnummer, samt meieriets navn og adresse, fig.10.
- Har du flere enn 1 prøveeske må eskene buntet sammen.
- Kassen sendes umiddelbart til meieriet, ev. oppbevares ved ca. 4 grader C inntil den blir sendt til meieriet.

Fig. 10

9. GODKJENTE MJØLEKMÅLERE FOR GEIT.

Mjølkemåling og uttak av mjølkeprøver skal skje med mjølkemålere godkjent og brukt i henhold til retningslinjer fra ICAR.

Godkjente mjølkemålere: <https://www.icar.org/index.php/certifications/icar-certifications-for-milk-meters-for-cow-sheep-goats/certified-milk-meters/>